

בית משפט השלום בקריות

תאד"מ 71014-05-24 נגוסה נ' טאובר ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט מוטי כהן

איטל נגוסה

תובע

נגד

נתבעים
1. יצחק טאובר
2. חנן מסיעי מעלה אדומים בע"מ

החלטה

1 לפניי טענה מקדמית שהועלתה במסגרת כתב ההגנה, לפיה עותרת הנתבעת מס' 2 (להלן: "הנתבעת") להעברת הדיון בתובענה לבית המשפט המוסמך – הוא בית משפט השלום בירושלים,
2 מחמת העדר סמכות מקומית לבית משפט זה.
3 השאלה הטעונה הכרעה – קביעת הסמכות המקומית באספקלריה של היחס שבין תקנה 7
4 לתקנות סדר הדין האזרחי תשע"ט 2018 (להלן: "התקנות" או "התקנות החדשות") לבין סעיף
5 44 לחוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג 1974 (להלן: "חוק החוזים").
6
7
8

מבוא בקצרה

- 9 1. עסקינן בתובענה שעניינה פרסום לשון הרע, לפיה מיוחסת לנתבע מס' 1 (להלן: "הנתבע")
10 עת שימש כנהג הסעות בשירות הנתבעת, פרסום, לכאורה, של אמירה גזענית ופוגענית כלפי
11 התובע, ששימש קצין צה"ל באותה העת (להלן: "הארוע").
- 12 2. האירוע התרחש בבא"פ לכיש.
- 13 3. לאחר האירוע ובעקבות מכתב דרישה שנשלח לנתבע ע"י ב"כ התובע, נחתם, לכאורה, בין
14 הנתבע לתובע הסכם פשרה, במסגרתו התחייב הנתבע לשלם לתובע פיצוי בסך 40,000 ₪,
15 ואשר כולל סעיף סנקציה ולפיו, הפרת ההסכם תוביל לחיוב הנתבע בסך של 80,000 ₪
16 (להלן: "ההסכם").
- 17 4. הנה כי כן, לפנינו תובענה בעילה חוזית (כנגד הנתבע), ובעילה נזיקית כנגד שני הנתבעים,
18 כאשר כנגד הנתבעת נטען כי זו האחרונה נושאת באחריות שלוחית למעשיו ומחדליו של
19 הנתבע מכח סעיף 13 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].
- 20 5. הנתבעת הגישה כתב הגנה במסגרתו עוררה את הטענה בדבר העדר סמכות מקומית, ואילו
21 הנתבע לא טרח להגיש כתב הגנה מטעמו עד מועד זה.
- 22 6. בהחלטה מיום 24.09.24, ובעקבות הודעת הנתבעת, הוריתי לתובע להתייחס לטענה
23 המקדמית בסוגיית הסמכות המקומית.

בית משפט השלום בקריות

תאד"מ 24-05-71014 נגוסה נ' טאובר ואח'

תיק חיצוני:

טענות הצדדים

1
2

7. במסגרת כתב התביעה (פרק ג', סעיף 16) נטען כך:

16. לבית משפט נכבד זה הסמכות המקומית לדון בתביעה לאור העובדה שהמו"מ בין הצדדים להסכם הפשרה התנהל באמצעות התכתבות במרשתת ובהתאם לתקנה 7 לתקנות סדר הדין האזרחי החדשות.

3

4 8. במסגרת התייחסות התובע מיום 26.09.24 לסוגיית הסמכות המקומית, הוסיף התובע וטען
5 כי "המו"מ לכריתת ההסכם נעשה בדרך של שיחות ותכתובת מרחוק".

5

6 9. כן הוסיף התובע, כי התביעה מבוססת על עילה חוזית, ומכאן שמקום הפרת החיוב הוא
7 עפ"י הדין המהותי – בהתאם לסעיף 44 לחוק החוזים.

6

8 10. בהסתמך על קונסטרוקציה משפטית זו, טוען התובע כי משלא הוסכם על מקום לקיום
9 החיוב, יש לקיימו במקום עסקו של התובע, ואם אין לו מקום עסק – במקום מגוריו הקבוע.

8

10 התובע אף סומך טיעונו על פסק הדין ברע"א (מרכז) 43625-04-24 **עופרי עמי נ' תנובת**
11 **הערבה בע"מ** (פורסם במאגר "נבו").

10

12 11. במסגרת תשובתה, טענה הנתבעת כי התובע לא המציא את כתב התביעה לידי הנתבע
13 כנדרש עפ"י דין, והוסיפה כי פגם זה משליך ישירות על סמכות בית המשפט לדון בעניין.

12

14 12. הנתבעת הוסיפה וטענה כי טענות התובע בעניין הסמכות המקומית הועלו בשלב מאוחר
15 להגשת התובענה, ועל כן יש להתייחס אך ורק לטענות בעניין זה שהועלו בכתב התביעה,
16 קרי, בהסתמך על תקנה 7 לתקנות.

14

17 13. בתשובתה מאבחנת הנתבעת את עילות התביעה – נזיקית וחוזית, תוך שטוענת כי בהתייחס
18 לעילה הנזיקית, סבורה היא כי הסמכות המקומית נתונה לבית המשפט השלום בירושלים

15

19 – שבתחום שיפוטו התרחש המעשה או המחדל (בסיס בא"פ לכיש), ושם גם משרדי
20 הנתבעת.

16

21 14. אשר לעילה החוזית, סבורה הנתבעת, כי משהנתבעת איננה צד להסכם, הרי שטענות
22 התובע אשר נסמכות על ההסכם בכל הנוגע לסמכות המקומית אינן רלוונטיות אליה כלל.

21

23 15. הנתבעת מוסיפה וטוענת, כי קיים ספק ביחס לתוקף ההסכם, שהרי לשיטתה, הנתבע חתם
24 על ההסכם תחת לחץ ואיומים ואף הודיע על ביטול ההסכם לאחר שנחתם.

23

דיון והכרעה

25

26 16. לאחר שעיינתי בעמדות הצדדים, נחה דעתי כי דין בקשת הנתבעת להעברת מקום הדיון
27 להתקבל. ואנמק.

26

בית משפט השלום בקריות

תאד"מ 24-05-71014 נגוסה נ' טאובר ואח'

תיק חיצוני:

17. בענייננו, לא ברור היכן נחתם ההסכם, וכל טענת התובע בעניין זה, לפיה לשיטתו נרכשה סמכות מקומית, מבוססת על כך שהמו"מ לכריתת ההסכם התנהל במרשתת בהתאם לתקנה 7 לתקנות (סעיף 16 לכתב התביעה).
18. נדמה כי בטיעון זה מכוון התובע לתקנה 7(ב) לתקנות, ואולם דין טענה זו להידחות כבר עתה.
19. נדמה שבעשותו שימוש בתקנה 7 לתקנות מערבב התובע מין בשאינו מינו, שכן תקנה 7(ב) לתקנות עניינה ב"כתב תביעה בשל פרסום או סחר ברשת האינטרנט" ולא כך הוא המקרה שלפניי.
20. לא נעלמה מעיני העובדה כי טענות המבקש בשאלת הסמכות המקומית, הלכו והתעצבו במסגרת התייחסותו לסוגיה זו בעקבות החלטה מיום 24.09.24.
21. רק בהתייחסותו מיום 26.09.24, הועלה לראשונה הטיעון ולפיו יש ללכת אחר הדין המהותי, קרי סעיף 44 לחוק החוזים, ומכאן המקור לסמכות המקומית לה טוען התובע.
22. כפי שנפסק כבר בעבר, תפקידו של בית המשפט להכריע במחלוקות שבין הצדדים, כפי שהן עולות מכתבי בי-דין. כך נקבע בע"א 8845/12 זאב רום נ' גד זאבי (פורסם בנבו, 25.11.2014) - "זירת התביעה האזרחית מתנהלת על פי הכללים המפורטים שקבע המחוקק, ובהתאם לפירושם בפסיקה. תכלית הכללים היא להסדיר באופן הוגן ויעיל את האינטרסים בין הצדדים השונים להליך – ובראשם התובע והנתבע. כך, למשל, אין לכפות על התובע לחשוף את כל הקלפים שבידיו כבר בשלב המקדמי של הגשת התביעה. מאידך גיסא, יש לאפשר לנתבע הזדמנות הוגנת להיערך על מנת להתגונן מפני הטענות והתביעות שמופנות כלפיו. מעל לכל אלו עומדת המטריה המחייבת – השיטה האדברסרית: התובע מנהל את תביעתו, והנתבע מנהל את הגנתו. בית המשפט הוא הגורם המכריע, אך עליו להכריע בפלוגתות שהניחו בפניו הצדדים".
23. לפיכך, הבניית הטיעון במסגרת התייחסות כאמור לעיל, מהווה הרחבת חזית אסורה, כל זאת מבלי שנתבקש תיקונו של כתב התביעה, ודי בטעם זה כדי להביא לקבלת הבקשה כאמור לעיל.
24. עם זאת, פטור בלא כלום אי אפשר, ועל כן אתייחס בקצרה גם לסוגיה שבפתח החלטה זו.
25. להלן יובא נוסח תקנה 7 לתקנות :
- "תובענה תוגש לבית המשפט המצוי במחוז שיפוט של מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע או במקום המעשה או המחלל שבשלו תובעים ואם הייתה התובענה במקרקעין תוגש לבית המשפט שבמחוז שיפוטו הם מצויים; אם קיים הסכם בין בעלי הדין על מקום השיפוט, תוגש התובענה לבית המשפט שעליו הוסכם".
26. בדברי ההסבר לתקנות החדשות (עמ' 8-9 לדברי ההסבר) נאמר :
- "בהקשר של הסמכות המקומית נאמר כי ברקע ההסדר בעניין הסמכות המקומית, שבמסגרתו צומצמו החלופות להגשת כתב תביעה, עמדו מספר רציונלים. הרציונל הראשון הוא הצורך בייעול ופישוט הכללים של סמכות מקומית, במטרה לייתר

בית משפט השלום בקריות

תאד"מ 24-05-71014 נגוסה נ' טאובר ואח'

תיק חיצוני:

- 1 התדייניות מיותרות בין הצדדים בשאלת יישום הכללים כאמור. ריבוי החלופות
2 הקיימות בתקנות הקודמות יצר התדייניות סביב השאלה האם התובע הגיש את כתב
3 התביעה למקום השיפוט כנדרש לפי התקנות. כך למשל, התקנות הקודמות קבעו
4 כחלופה נוספת את מקום יצירת ההתחייבות. בהקשר זה התעוררה לא פעם השאלה
5 האם "מקום יצירת ההתחייבות" הוא המקום שבו התובע חתם על ההסכם או שמא
6 מקום חתימת הנתבע על ההסכם כאמור. לגבי החלופה של מקום המעשה או המחדל:
7 החלופה נועדה, בין השאר, למנוע פגיעה במי שניזוק במקום קרוב למקום מגוריו,
8 כאשר הנתבע המזיק מתגורר מרחק רב ממקום זה. בהיעדר חלופה זו, יידרש התובע
9 ללכת אל הנתבע, דבר שעלול להכביד עליו.
- 10 הרציונל השני נעוץ בכלל הידוע והמוכר מקדמת דנא שלפיו ככלל בעת הגשת
11 תביעה, התובע הולך אחר הנתבע. על התובע מוטל הנטל להוכיח תביעתו, ולכן גם
12 עליו ללכת אחר מקום ההתדיינות שיש לו זיקה לנתבע. לפיכך, נותרה אפשרות זו
13 לרכישת סמכות מקומית, יחד עם האפשרות לרכישת סמכות מקומית על בסיס מקום
14 המעשה או המחדל שבשלו תובעים. בשנים האחרונות, מגוון החלופות המצויות
15 בתקנות הישנות אפשר מצב שבו התובע בחר איזו מן החלופות נוחה או מתאימה יותר
16 עבורו, דבר שרוקן מתוכן את הכלל היסודי הנוהג בעניין סמכות מקומית."
- 17 27. מן העבר השני, יששכר רוזן-[צבי הרפורמה בסדר הדין האזרחי](#): מורה נבוכים (המדורה
18 שניה, 2023)(להלן: רוזן-צבי), תומך בפרשנות רחבה של החלופה בענין מקום המעשה או
19 המחדל בתקנות החדשות (שם, ע' 91), תוך שהמתבר גורס לגבי דברי ההסבר ש"אין להם
20 כל תוקף משפטי מחייב" (שם, ע' 79); עם זאת, ברי כי יש משקל רב לאמירה ברורה וחד
21 משמעית בדברי ההסבר בפרשנות חוק אם הוא עולה בקנה אחד עם לשון החוק ותכליתו
22 (ראו: ע"א 9111/08 הקופה לתגמולים ופנסיה של עובדי הסוכנות היהודית לא"י נ' מנהל
23 מס שבח מקרקעין אזור ירושלים, פס' י"ז (19.5.2011)); דנ"א 4960/18 זליגמן נ' הפניקס
24 חברה לביטוח בע"מ, פס' 49 (4.7.2021)(להלן: ענין זליגמן); ת"א (שלום נצרת)
25 72189-06-23 ד.ב.ש טבורינסקי בע"מ נ' חסון (פורסם במאגר "נבו", 04.01.24).
- 26 28. בעניין זליגמן עמד בית המשפט העליון על ההלכות הנוהגות באשר למשקל הפרשני שיש
27 ליתן לדברי הסבר ועבודות ההכנה לחקיקה ראשית, או לעמדתה הפרשנית של הרשות
28 המנהלית בנוגע להסדר נורמטיבי שעל ביצועו היא אמונה. בהיקש מעניין זליגמן, הרי
29 שדברי הסבר לתקנות דומים יותר לדברי הסבר להצעת חוק מאשר לדברי הסבר לאסדרה
30 (עיינו שם, פס' 50).
- 31 29. בנוסף לכך יצוין כי בית המשפט העליון בפסיקותיו כבר פירש תקנות לפי דברי ההסבר
32 שלהן (לרבות דברי ההסבר של התקנות החדשות בהן עסקינו), ראו: ע"א 2547/23 אופיס
33 טקסטיל בע"מ נ' Brokline Inc Delaware co, פס' 16 (28.12.2023); בג"ץ 4700/21

בית משפט השלום בקריות

תאד"מ 24-05-71014 נגוסה נ' טאובר ואח'

תיק חיצוני:

- 1 ד"ר סילפן נ' מנכ"ל משרד הבריאות, פסי' 47-49 (5.12.2023); [רע"א 7763/21 ביסקר נ'](#)
2 [רוזנפלד](#), פסי' 35 (14.11.2022).
- 3 30. עיננו הרואות, כי לאחר כניסתן של התקנות החדשות לתוקף צומצמו עד למאוד החלופות
4 שהיו קיימות [בתקנה 3\(א\)](#) לתקנות [סדר הדין האזרחי, התשמ"ד 1984](#) (להלן: "התקנות
5 הישנות") כאשר החלופה של "מקום יצירת או קיום ההתחייבות" (תקנה 3(א)-(2)–(3)
6 לתקנות הישנות) בוטלה ונותרה [בתקנה 7\(א\)](#) שלעיל, החלופה של מקום מגורי הנתבע או
7 מקום עסקו, או במקום ביצוע המעשה או המחדל, חלופות אשר מבטאות בצורה ברורה,
8 את הגישה הרווחת לפיה ילך התובע אחר הנתבע ולא להיפך.
- 9 31. משירדה מעל הפרק החלופה של "מקום יצירת או קיום ההתחייבות" אין עוד מקום
10 ליציקת תוכן מהדין המהותי, קרי סעיף 44 לחוק החוזים במקרה שלפני, שהרי המחוקק
11 לא ראה ב"התחייבות" ככזו המביאה לרכישת סמכות מקומית כלל וכלל, וכאמור חיזק
12 את הכלל לפיו ילך התובע אחר הנתבע.
- 13 32. נדמה איפוא, שבדיוק מקרים מסוג המקרה שבפני באו התקנות החדשות להעביר מן
14 העולם. מסקנתי זו מתחדדת שבעתיים, נוכח מציאות החיים בה אנו חיים ומשמעותו של
15 המונח "קיום חיוב" כמו זה שבהסכם שבפני.
- 16 33. ביצוע החיוב, במקרה שלפני, אינו אלא העברת התשלום נשוא ההסכם לחשבון הנאמנות
17 של בא-כוח התובע. במקרה שכזה, סבורני, כי אף הוראת סעיף 44 לחוק החוזים מאבדת
18 מכוחה, שהרי בעידן הדיגיטלי בו אנו חיים, עידן הפינטק (fintech), בראי התקנות החדשות
19 ובחלוף למעלה מ-50 שנה מאז חוק חוק החוזים, הרי שהעברה בנקאית נעשית בלחיצת
20 כפתור ממכשיר סלולארי גם מחוץ לגבולות מדינת ישראל. המשפט במקרה זה הולך אחר
21 הטכנולוגיה, וברי איפוא שתשלום שכזה לא יוכל להחשב כ"קיום חיוב" במקום עסקו או
22 מגוריו של התובע (ראו גם: תאד"מ 22-06-24658 (חיפה) [גיא אטיאס נ' ל.י.ד. גד תכנון](#)
23 [וייעוץ בע"מ](#), מאגר "נבו", 29.11.22).
- 24 34. בחינת המונח "מחדל" בראי התקנות החדשות, אשר צמצמו כאמור את החלופות לקביעת
25 הסמכות המקומית, מביא להצבתו במישור הנזיקי שזהו מקומו הטבעי (ראו גם סעיפים 6
26 ו-7 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]), יותר מאשר במישור הכספי-חיובי, וכאמור, ממילא
27 במסגרת התקנות החדשות גם "מחדל" בין אם מקורו באי העברת התשלום, מוביל לרכישת
28 סמכות מקומית במקום מגורי הנתבע.
- 29 35. לפני סיום אתייחס בקצרה לפסק הדין שאוזכר בתגובת התובע (רע"א 24-04-43625 (מחוזי
30 מרכז-לוד) [עופרי עמי נ' תנובת הערבה בע"מ](#) (פורסם במאגר "נבו", 04.07.24, להלן:
31 "עניין עופרי") - ראשית, בעניין עופרי ההסכם עליו נסמכת התובענה נחתם בצריפין וזהו,
32 לשיטת בית המשפט שם, "מקום המעשה", להבדיל מהמקרה שלפני בו לא הוגדר המיקום
33 בו נחתם החוזה (ובעניין זה טען התובע לתחולת תקנה 7(ב) לתקנות), ושנית, בעניין עופרי
34 נקבע כי "המחדל שבשלו תובעים" מצוי אף הוא בסמכות בית המשפט קמא (שם).

בית משפט השלום בקריות

תאד"מ 71014-05-24 נגוסה נ' טאובר ואח'

תיק חיצוני:

- 1 36. אשר לטענות הנתבעת בנוגע לאבחנה בין העילה הניזקית לזו החוזית, ואגב כך, טענתה
2 להעדר סמכות מקומית משום שאיננה צד להסכם, עם כל הכבוד דינן של אלו להידחות.
3 37. התקנות החדשות, שכאמור מושתתות על יעילות דיונית, מורות לתובע כי יאחד בכתב
4 תביעה אחת את כל עילות התביעה – ראו תקנה 24 לתקנות. ומשאוחדו כלל העילות נגד
5 כלל הנתבעים, מורה לנו תקנה 7(ג) לתקנות כי "בית המשפט המוסמך לדון בתביעה
6 הכוללת כמה נתבעים הוא בית המשפט המוסמך לדון נגד אחד מהם לפי תקנות משנה (א)
7 או (ב)".
8 38. לאור המקובץ לעיל ובהינתן העובדה כי המעשה התרחש בלכיש, הגעתי לכלל מסקנה, כי
9 הסמכות המקומית נתונה לבית משפט השלום במחוז דרום.
10 התיק יובא בפני כב' נשיא בתי משפט השלום במחוז דרום לשם קביעת המותב שישב
11 בדיון.
12 39. בהתאם לתוצאה אליה הגעתי, במסגרתה אף נדחו חלק מטענות הנתבעת, אני מותיר את
13 קביעת ההוצאות בבקשה זו למותב שיקבע לדון בהליך ובהתאם לתוצאותיו.

14
15
16
17

ניתנה היום, ח' תשרי תשפ"ה, 10 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.

מוטי כהן, שופט

18
19

